

Het effect van associatief seks-walgings leren op de seksuele respons van vrouwen zonder seksuele problemen

Gepubliceerd: 19-05-2017 Laatst bijgewerkt: 04-01-2025

Doel van de onderhavige studie is het testen van het aanleren en uitdoven/counterconditioneren van aversief (walgings) geconditioneerde seksuele responsen.

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Beëindigd
Type aandoening	Seksuele disfuncties, stoornissen en genderidentiteit
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON45599

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Het effect van disgust conditionering op de vrouwelijke seksuele respons

Aandoening

- Seksuele disfuncties, stoornissen en genderidentiteit

Synoniemen aandoening

seksuele aversie

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Leids Universitair Medisch Centrum

Overige ondersteuning: Onderzoeksbudget van de afdeling Psychosomatische gynaecologie en seksuologie LUMC

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: aversie, klassieke conditionering, seksuele respons

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

- 1) Uitkomsten van vaginale fotoplethysmografie (VPA), vaginale EMG, en gezichts EMG,
- 2) Subjectieve seksuele opwinding, affect, en US verwachting.

Secundaire uitkomstmaten

toenadering- of vermijdingsgeneigdheid op de gedragstaak.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Het doel van deze studie is om te onderzoeken hoe basale leerprocessen eraan kunnen bijdragen dat stimuli seksueel belonende eigenschappen kunnen verliezen. Deze kennis kan bijdragen aan de behandeling van stoornissen in seksuele motivatie, zoals een verlaagd seksueel verlangen of seksuele aversie. Er wordt verondersteld dat klassieke conditionering een grote rol speelt in de ontwikkeling van dergelijke seksuele motivatie stoornissen.

Volgens een incentive motivatie perspectief is seksuele motivatie het resultaat van de activatie van een gevoelig seksueel respons systeem door stimuli die matchen met dit systeem. Positieve gevoelens die gepaard gaan met seksuele stimulatie kunnen geassocieerd raken met stimuli in de omgeving, waardoor deze stimuli geconditioneerde seksuele incentives worden die het motivatieproces in gang kunnen zetten. Echter op dezelfde wijze kunnen negatieve gevoelens die gepaard gaan met seksuele stimulatie het motivatieproces afremmen. Er wordt verondersteld dat conditionering een belangrijke rol speelt in stoornissen in seksueel verlangen; weinig verlangen zou het resultaat zijn van een gebrek aan associatie tussen seksueel belonende ervaringen en stimuli, en van de associatie tussen seksuele stimuli en negatieve gevoelens zoals afkeer.

Experimenteel onderzoek onder mensen naar seksueel beloningsleer is schaars. In dit experiment zal het effect van aversieve (walging) conditionering op seksuele responsen en de extinctie van de geconditioneerde reacties bij gezonde vrouwen worden onderzocht. Wij veronderstellen dat door middel van klassieke conditionering - de herhaaldelijke associatie tussen een seksuele stimulus en

aversieve walging oproepende stimuli - zal resulteren in een aangeleerde aversieve en geremde seksuele respons op deze seksuele stimulus. Vervolgens zal de uitdoving en counterconditionering van deze aangeleerde respons worden onderzocht. Hiervoor wordt de CS regelmatig gepresenteerd zonder de US, en de CS zal worden aangeboden in combinatie met plezierige stimuli. Voorgaande studies laten zien dat aversief geconditioneerde seksuele responsen, niet verdwijnen tijdens korte extinctiefasen. Dit doet vermoeden dat dergelijke geconditioneerde responsen ongevoelig zijn voor extinctie. Deze ongevoeligheid voor extinctie kan belangrijke klinische implicaties met zich mee brengen. Om systematisch het effect van extinctie en counterconditionering te onderzoeken zullen we in deze studie seksuele opwindning gaan onderzoeken onder vrouwen in een differentiële conditionerings experiment. De ongevoeligheid voor extinctie worden onderzocht aan de hand van een relatief uitgebreide extinctie fase, en counterconditionering in een counterconditioneringsfase waarin de CS wordt aangeboden in combinatie met plezierige stimuli.

Er wordt verondersteld dat 1) het herhaaldelijk gepaard laten gaan van een seksuele stimulus met walging zal leiden tot een toename in aversieve responsen en een afname in seksuele opwindning in reactie op deze stimulus, en 2) dat de geconditioneerde responsen, in het bijzonder het geconditioneerde negatieve affect, geen of nauwelijks afname zullen laten zien na de extinctiefase, maar wel na de counterconditioneringsfase.

Doel van het onderzoek

Doel van de onderhavige studie is het testen van het aanleren en uitdoven/counterconditioneren van aversief (walging) geconditioneerde seksuele responsen.

Onderzoeksopzet

Experimenteel. Twee erotische stimuli (foto's van een seksuele interactie van een heteroseksueel koppel) worden gepresenteerd, waarvan er slechts één (CS+) gekoppeld wordt aan de aversieve ongeconditioneerde stimulus (US). Als aversieve US wordt een walging oproepend filmfragment gebruikt. Gedurende de acquisitiefase wordt de CS+ 4 X 8 keer aangeboden en direct gevolgd door de walgingsvideo van 5 seconden. De CS- wordt in deze fase gevolgd door een neutraal filmfragment. Gedurende de counterconditioneringsfase wordt de CS+ herhaaldelijk aangeboden in combinatie met plezierige stimuli. Gedurende de pre-conditioneringsfase, de acquisitiefase en de extinctie/counterconditionering fase zullen de CSs herhaaldelijk worden aangeboden aan de proefpersonen, terwijl de lichamelijke seksuele opwindingsrespons wordt vastgesteld door middel van een vaginale fotoplethysmograaf, defensieve bekkenbodembodemreflexen middels vaginale EMG, en walgingsexpressie middels EMG meting aan de gezichtsspieren. Gedurende de pre-conditioneringsfase, na de acquisitiefase en na de extinctie/counterconditionerings fase worden tevens zelfrapportages van

emotionele valentie, subjectieve seksuele opwinding, walging, en US verwachting verzameld. Na de extinctie/counterconditionerings fase zal er een gedragstest afgenomen worden om toenadering- en vermijdingstendensen op de CSs vast te stellen.

Het experiment vindt plaats in het psychofysiologisch lab van de Polikliniek Psychosomatische Gynaecologie en Seksuologie van het LUMC. Een vrouwelijke proefleider zal de vrouwelijke proefpersonen begeleiden. Voorafgaand aan het experiment zal middels een vragenlijst een korte seksuologische, medische en psychiatrische screening worden afgenomen bij de proefpersoon. Voor start van de experimentele procedure zal de onderzoeker uitleg geven over de experimentele procedure en tekent de proefpersoon informed consent. Na de experimentele procedure dient de proefpersoon vragenlijsten in te vullen over seksueel functioneren en walgingsgevoeligheid.

Inschatting van belasting en risico

Het bezoek aan het LUMC duurt in totaal ongeveer 90 minuten. De meting van de vaginale doorbloeding, vaginale EMG, en EMG aan de gezichtsspieren brengt geen gevaar of risico met zich mee. Het zien van de walgingsvideo kent geen schadelijke effecten. Wel zal het kijken naar deze video als onprettig ervaren kunnen worden. Het (zelf) inbrengen van het vaginale meetinstrument (ter grootte van een tampon), en het invullen van vragenlijsten over seksualiteit zouden eventueel als onprettig kunnen worden ervaren. Deelnemers ontvangen een onkostenvergoeding van €45,- (of een evenredig deel daarvan bij terugtrekking uit het onderzoek). Alle proefpersonen krijgen een reiskostenvergoeding van maximaal 40 euro.

Contactpersonen

Publiek

Leids Universitair Medisch Centrum

Albinusdreef 2
Leiden 2300 RC
NL

Wetenschappelijk

Leids Universitair Medisch Centrum

Albinusdreef 2
Leiden 2300 RC
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Leeftijd 18-45 jaar

Geen seksuele klachten (sinds op zijn minst het afgelopen jaar)

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Leeftijd < 18 or > 45 jaar

Homoseksuele orientatie (ivm het hetroseksuele stimulusmateriaal)

zwangerschap of borstvoeding gevend

Huidige ernstige affectieve of psychotische klachten

Huidige of recente (minder dan 3 maanden geleden) psychologische problemen ten gevolge van seksueel misbruik ervaringen (ongewenst genitale aanraking en/of seksueel contact met penetratie) in de voorgeschiedenis.

Radicale hysterectomy of verzakkingsoperatie in de voorgeschiedenis

Huidig gebruik, of minder dan 4 weken voor deelname, van medicatie die de seksuele respons kan beïnvloeden (op basis van*Farmacotherapeutisch kompas*)

Huidige of eerdere aandoeningen aan de geslachtsdelen die de seksuele respons of de meting van de seksuele respons kunnen beïnvloeden.

Andere medische aandoeningen die de seksuele respons of de meting van de seksuele respons kunnen beïnvloeden.

Onderzoekopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland

Status: Beëindigd

(Verwachte) startdatum: 20-06-2017

Aantal proefpersonen: 70

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 19-05-2017

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Leiden-Den Haag-Delft (Leiden)

metc-ldd@lumc.nl

Goedgekeurd WMO

Datum: 18-04-2018

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Leiden-Den Haag-Delft (Leiden)

metc-ldd@lumc.nl

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL60798.058.17

Resultaten

Einddatum onderzoek: 05-06-2018

Datum resultaten gemeld: 13-12-2019

Datum eerste publicatie onderzoek

13-12-2019